

TOPLUMSAL CINSİYET ROLLERİNİN KADIN SAĞLIĞINA ETKİSİ VE EBELERİN ROLÜ

THE EFFECT OF GENDER ROLES ON WOMEN'S HEALTH AND THE ROLE OF MIDWIVES

Remziye SÖKMEN¹

¹ Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye

ÖZET

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet kavramları çoğu zaman birbirine karıştırılmaktadır. Cinsiyet kavramı, kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerini tanımlarken, toplumsal cinsiyet kavramı, toplumun verdiği roller, görev ve sorumlulukları, toplumun bireyi nasıl gördüğünü, algıladığını ve beklentilerinin neler olduğunu tanımlamaktadır. Geçmişten günümüze bakıldığında birçok alanda erkeğe kadından daha fazla değer verildiği görülmektedir. Bu eşitsizliklerin özellikle çalışma yaşamı, toplumsal yaşam, evlilik ve aile yaşamı gibi alanlarda daha fazla olduğu dikkat çekmektedir. Cinsiyet rollerinin kadına ve erkeğe yüklediği sorumluluklardan, en çok kadınların olumsuz yönde etkilendiği görülmektedir. Toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumlarının gelişimde etkisi olan faktörlerin; aile ortamı, ebeveynlerin öğrenim düzeyi ve anne çalışma durumu, arkadaşlar, okul ve kitle iletişim araçları olduğu belirtilmektedir. Kadın sağlığında toplumsal cinsiyet ayrımcılığının görüldüğü en önemli alan üreme sağlığı hizmetleridir. Günümüzde hala güvenli annelik, jinekolojik sorunlar, infertilite, aile planlaması vb. konularında üreme sağlığı hizmetlerinden yararlanmada eksik kalabilmektedirler. Bu derlemenin amacı, toplumsal cinsiyet rollerinin kadın sağlığına etkisine dikkat çekerek çözüm yolları sunmak ve bu çözüm yolları ışığında toplumun sağlığını koruma ve geliştirmede ebelerin rol ve sorumluluklarına yönelik önerilerde bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: : Ebe, Kadın, Sağlık, Toplumsal Cinsiyet.

ABSTRACT

The concepts of gender and gender are often confused with each other. While the concept of gender defines the genetic, physiological and biological characteristics of the person as a woman or a man, the concept of gender defines the roles, duties and responsibilities given by the society, how the society sees and perceives the individual and what are their expectations. From the past to the present, it is seen that men are valued more than women in many areas. It is noteworthy that these inequalities are more in areas such as working life, social life, marriage and family life. It is seen that women are mostly affected negatively from the responsibilities that gender roles impose on women and men. The factors that have an impact on the development of attitudes towards gender role; family environment, education level of parents and working status of mother, friends, school and mass media. The most important area where gender discrimination is seen in women's health is reproductive health services. Today, safe motherhood, gynecological problems, infertility, family planning, etc. They may be deficient in benefiting from reproductive health services. The aim of this review is to draw attention to the effects of gender roles on women's health and to offer solutions and to make suggestions about the roles and responsibilities of midwives in protecting and improving the health of the society in the light of these solutions.

Keywords: Midwife, Women, Health, Gender.

Sorumlu Yazar / Corresponding Author: Remziye SÖKMEN, Lisans Öğrencisi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Elazığ, Türkiye. E-mail: remziyesokmen1@icloud.com

Bu makaleye atıf yapmak için / Cite this article: Sokmen R. (2022). Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Kadın Sağlığına Etkisi ve Ebelerin Rolü. *The Journal of World Women Studies*, 7(1), 123-127. <http://doi.org/10.5281/zenodo.7460981>

GİRİŞ

Toplumsal cinsiyet rolleri, kadının ve erkeğin yaşamını şekillendirmesinin yanı sıra kadın hayatını daha çok etkilemektedir. Geçmişten günümüze, insan olarak toplumlar tarafından bir norm olarak kararlaştırılmış olan pek çok sosyal rolü oynadığımız görülmektedir. Erkeğin her zaman ailesi için ekme kazanan olması gerektiği düşünülürken, ülkeler arasında farklılıklar olsa da kadının geleneksel rolü aile, çocuk ve evi ile sınırlandırılmaktadır. Kadından mesleki başarı ve kariyerden önce anne ve eş olarak toplumsal cinsiyet rollerini üstlenmesi beklenmektedir. Toplumsal cinsiyet hem her yerde hem de hiçbir yerdedir. İnsanlarla sosyal olarak etkileşime girdiğimiz zaman, kendimize bakışımız, kimliklerimiz, özgürlüklerimiz, haklarımız ve olanaklarımız doğrudan diğer insanların bizi nasıl gördüğüyle ve bize karşı nasıl davrandıklarıyla toplumsal cinsiyetimiz bağlantılı olmaya başlar. Aynı zamanda sosyal olarak birbirimize bakış açımız o kadar sıradanlaşmıştır ki toplumsal cinsiyet bize normal ve doğal görünür. Bu yönden de toplumsal cinsiyetin hiçbir yerdedir diyebiliriz (Eryılmaz, 2020).

Toplumsal cinsiyetle mücadelenin arttığı bugünlerde hazırlanan bu derlemenin amacı, Toplumsal cinsiyet rollerinin kadın sağlığına etkisine dikkat çekerek çözüm yolları sunmak ve bu çözüm yolları ışığında toplumun sağlığını koruma ve geliştirmede ebelerin rol ve sorumluluklarına yönelik önerilerde bulunmaktır.

Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyet

Geçmişten günümüze toplumsal cinsiyet ve cinsiyet kavramları çoğu zaman birbirine karıştırılmıştır. Cinsiyet kavramı, kişinin kadın ya da erkek olarak gösterdiği genetik, fizyolojik ve biyolojik özelliklerini tanımlarken, toplumsal cinsiyet kavramı, toplumun verdiği roller, görev ve sorumlulukları, toplumun bireyi nasıl gördüğünü, algıladığını ve beklentilerinin neler olduğunu tanımlamaktadır. Kısaca cinsiyet kavramı biyolojik, toplumsal cinsiyet kavramı ise kültürel bir yapı olarak tanımlanmaktadır. Cinsiyet değişmezdir ancak toplumsal cinsiyet zamana, kültüre, aileye göre değişebilmektedir.

Toplumsal cinsiyet, kadın ve erkek arasındaki farklılıkların toplumsal düzlemde kurulmuş yönlerine dikkat çekmektedir. Toplumsal cinsiyet bağlamında yapılan çalışmalar, toplumlarda geçmişten günümüze kadar gelmiş toplumsal cinsiyete ilişkin kalıpların, özellikle kadını olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir (Zeybekoğlu Dündar, 2012). Toplumlarda kadın ve erkeği birbirinden ayıran ve toplumsal rollerini oluşturan, bireyleri yönlendiren, şekillendiren, denetleyen sosyo-kültürel değerler bulunmaktadır. Bu değerler kadın ve erkeğin nasıl olması, nasıl davranması gerektiğini ve hangi sorumlulukları olduğunu belirten rollerdir. Yani toplumsal cinsiyet rolleri, toplumun tanımladığı ve bireylerden yerine getirilmesini beklediği bir takım beklentiler olarak tanımlanabilir. Her bireyin bu toplumsal cinsiyet rollerine uygun tutum ve davranışlarda bulunması beklenir.

Cinsiyet rollerinin oluşumu anne karnında başlar, bebeklik dönemi ve aile yaşantısıyla birlikte şekillenmeye başlar, okul-iş yaşamı ve kanunlarla da pekişir, böylece öğrenilen bu kalıplar, değişmez yargılara dönüşür. Başka bir deyişle; insan dişi veya erkek cinsiyetiyle doğar, ancak yetiştirilirken, sosyalleşme süreci ile toplumun cinsiyetlerine özgü beklediği roller çerçevesinde kız veya erkek çocuk olmayı öğrenerek büyürler (Terzioğlu ve Taşkın, 2008). Toplum tarafından erkek için uygun olduğu düşünülen davranışlar erkeksi, kadınlar için uygun olduğu düşünülen davranışlar ise kadınsı (feminen) olarak adlandırılır (Akın, 2007). Erkek ve kadın olma durumuna yüklenen anlamlar, sosyal hayatta geçerli olan ve kamuoyu algısında yer etmiş rollerin içerisinde sıkışıp kalır. Böylece biyolojik cinsiyet, yerini, statü belirleyici bir özelliğe sahip olan toplumsal cinsiyet anlayışına bırakır.

Toplumsal cinsiyette eşitlik denildiğinde, fırsatları kullanma, kaynakların ayrılması ve kullanımında, hizmetleri elde etmede bireyin cinsiyeti nedeniyle ayrımcılık olmaması/yapılmaması ifade edilmektedir (Akın, 2007). Cinsiyet ayrımcılığı her iki cinsiyeti de olumsuz etkileyebilmektedir. Toplumsal yaşamda, kadın ve erkekte beklenen cinsiyet rollerine bakıldığında, oldukça farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıklar Dünya'daki uygulama ve istatistikler incelendiğinde, sonuçların özellikle aile, sosyo-ekonomik düzey, özgürlük ve insan hakları alanlarında genel olarak kadınlar aleyhine olduğunu göstermektedir. Türkiye'deki ilgili istatistikler kadın ve erkekler arasındaki farkın tesadüfi olmayıp, süregelen cinsiyet ayrımcılığı sonucunda ortaya çıktığına ifade etmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini ve Toplumsal Cinsiyet Kalıp Yargıları

Ebeveynler çocuklarını bebeklikten itibaren toplumsal cinsiyet anlayışına özgü farklı renklerde giydirerek, (kızlar için pembe, erkekler için mavi) farklı oyuncaklar vererek ve farklı davranışlar

bekleyerek onları toplumun dayattığı yargılara göre büyütürler. Günümüzde satışı sunulan oyuncaklar ile de kız çocukları için ev işleri ve annelik rolleri (bebek ve mutfak oyuncakları) erkek çocuklar için (araba , silah ve spor aletleri) ise , daha çok güç iktidar ve üstünlüğü sessizce aşılır. Erkek çocuklar dayanıklı, asi ve dışa dönük olmaya, kızlar ise daha içe dönük, ağırbaşlı, söz dinleyen olmaya teşvik edilir.

Kadınlara atfedilen özellikler genellikle; duyarlılık, sıcaklık, kibarlık, hassaslık gibi sıfatlardır. Kadın kırılğan, kibar olan, cesur, dayanıklı olmayan, daha duygusal, fedakar, olarak tanımlanır ve kadının toplum tarafından da bu tanımlamalara uygun davranması beklenir. Kadın çocuk doğurur, bakar, büyütür, temizlik ve yemek işlerini yapar. Erkek ise daha tehlikeli işlere koşar, savaşa girer, evin geçimini sağlar. Yani toplumsal cinsiyete göre, kadının en önemli rolü, çocuklarına bakmak ve ev işlerini yapmak iken, erkeğin evin geçimini sağlamak, tehlikeli işlere koşmak, tamir, bahçe bakımı gibi zor işleri yapmaktır. Geleneksel kadın rolü iş-meslek alanında da devam eder. Kadınlar hosteslik, öğretmenlik, sekreterlik, hemşirelik, temizlikçilik gibi işlere uygun görülürken, erkekler özerklik ve rekabetin daha fazla olduğu iş alanlarına yönlendirilir. Kadına yüklenen özelliklerden dolayı kadının genelde politikacı, lider ya da yönetici olma yolları genellikle kapalıdır. Bu görevler her zaman doğru gelmese de, toplumun dayattığı, bizim de kabul ettiğimiz durumlardır. Çünkü cinsiyet kalıp yargıları değişime kapalı ve dünyada da büyük benzerlik gösteren yargılardır. Sadece meslek seçiminde değil, işe alımda ve iş yerlerinde de kadına yönelik ayrımcı uygulamalar (alınan ücret, bazı işkollarının kadınlara kapalı olması, yükselme imkanının kadınlar için zorlaşması, bekar-evli olma durumu, evlenme ve çocuk doğurma durumunda işten çıkarılma) kendini göstermektedir.

Cinsiyet kalıp yargıları, önyargıları ve ayrımcılığının günümüzde, eskiye kıyasla azaldığı ama yeni şekilleriyle sürdüğü belirtilmektedir. Kuşkusuz günümüzde klasik şekilleriyle de görülmektedir; örneğin kadınların daha duyarlı ama erkeklerin daha atılgan oldukları inancı hala vardır, kadınların ya da erkeklerin belirli işlerde başarılı olmayacaklarına ilişkin önyargılar ve buna bağlı uygulamalar hala vardır fakat günümüzde bunların şekil değiştirmiş ya da gizli biçimleriyle karşılaşmak da mümkündür (Akın, 2007).

Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları Etkileyen Faktörler

Toplumsal cinsiyet rolüne ilişkin tutumlarının gelişimde etkisi olan faktörlerin; aile ortamı, ebeveynlerin öğrenim düzeyi ve anne çalışma durumu, arkadaşlar, okul ve kitle iletişim araçları olduğu belirtilmektedir.

Aileler çocuğun cinsiyetini onun doğumunun ilk gününden itibaren biçimlendirmeye başlarlar. Anne ve babalar erkek çocuklarını güçlü, atak, sağlam ve kararlı, kızlarını ise tatlı, yumuşak ve hassas olarak tanımlama eğilimindedirler. Örneğin oğlunun makası kullanmasına, karşıdan karşıya geçmesine ya da arkadaşına kendi başına gitmesine izin veren bir aile, aynı yaştaki kızının bunları yapabilmesi için daha büyümesi gerektiği düşüncesinde olabilmektedir.

Yapılan çalışmalarda, çocukların anne ve babalarının öğrenim düzeyi arttıkça daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları bulunmuştur. Çünkü eğitilmiş ve bilinçli ebeveynler kız ve erkek çocuklarının karşı cinsle özgü davranış ve ilgi alanlarına yönelmelerini daha kolay kabul etmekte ve özellikle annenin eğitim düzeyinin artması çocuklarının da eşitlikçi tutumlara sahip olmasında önemli bir etki oluşturmaktadır. Annesi çalışan kız ve erkek çocuklar sürekli; annelerinin babaları gibi bir işte çalıştığını, babalarının ise anneleri gibi çocuk bakımı ve ev işleri ile ilgilendiklerini gözlemledikleri için, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Ayrıca toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin öğrencilerin anneleri ile aynı rollere sahip oldukları da saptanmıştır.

Okul ve arkadaş ortamı, bireylerin yaşamında oldukça önemli bir yere sahiptir ve toplumsal cinsiyet rollerinin kazanılmasında ve sürdürülmesinde umulanın aksine önemli bir yere sahiptir. Kitle iletişim araçları içerisinde en kolay şekilde ulaşabildikleri araç televizyondur. Televizyon çocukların gerçekleri algıladıkları, davranışları deneme ve pekiştirme olmaksızın gözleyerek öğrendikleri bir araçtır. Televizyon bu şekilde çocukların tutumlarını etkilemektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Sağlığına Etkisi

Toplumsal cinsiyet eşitsizliklerinin yansımaları en belirgin olarak sağlık alanında karşımıza çıkmaktadır. Sağlık ve toplumsal cinsiyet arasında görünmeyen ve ayrılmayan bir bağ vardır (Sezgin, 2015). Kadın sağlığında toplumsal cinsiyet ayrımcılığının görüldüğü en önemli alan üreme sağlığı

hizmetleridir. Kadınlarımız bugün hâlâ güvenli annelik, jinekolojik sorunlar, infertilite, aile planlaması vb. konularında üreme sağlığı hizmetlerinden yararlanmada eksik kalabilmektedirler (Şimşek, 2016).

Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin neden olduğu başlıca sorunlardan biri kadına yönelik şiddettir. Kadına yönelik şiddet aile içinde fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel şiddet biçiminde görülebileceği gibi silahlı çatışma durumlarında sistematik tecavüz, cinsel kölelik, gebeliğe zorlama, gözaltında taciz ve tecavüz, kadınların siyasal yaşama katılmalarının önlenmesi, töre cinayetleri, kızkılık zarı muayenesi, zorla evlendirme, kadın intiharları, işyeri-sokakta cinsel taciz, kız gebeliklerin sonlandırılması, kız çocukların ihmali biçiminde de görülebilir.

Toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklı ayrımcılık yaşamın her evresinde her iki cinsiyette de sağlık sorunlarına sebep olmaktadır. Ancak kadınlarda toplumsal cinsiyet ayrımcılığının olumsuz sonuçları yaşamın her evresinde çok daha fazladır.

Bebeklik döneminde, gebelik süresince cinsiyet seçimi, erkek çocuk tercihi, gebeliğin bebeğin kız olması nedeni ile istenmemesi, gebeliğin bebeğin cinsiyetin kız olduğu için sonlandırılması, daha çok Afrika ülkelerinde uygulanan pek çok sağlık riski taşıyan kadın sünneti, beslenme bozukluğu, ihmal ve sağlık hizmetlerinden yararlanamama gibi problemler karşılanmaktadır.

Yetişkinlik Döneminde, toplumsal baskı, bekâret denetimi, cinsiyet temelli şiddet, cinsel taciz / istismar, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, istenmeyen gebelikler, isteyerek düşükler, paralı seks, anemi ve beslenme bozukluğu ihmal ve sağlık hizmetlerinden yararlanamama gibi problemler ortaya çıkmaktadır.

Menopoz Sonrası dönem, kadının sağlık problemlerinin en çok göz ardı edildiği dönemdir. Bu dönemde karşılaşılan sorunlar çoğu kez kadının cinsiyeti ya da üreme fonksiyonları ile ilişkilendirilmez. Oysa günümüzde yaşam süresinin uzaması ile birlikte kadının menopoz döneminde geçirdiği süre artmakta, yaşamlarının yaklaşık üçte birini menopoz sonrası dönemde geçirmektedir. Toplumsal rolleri açısından menopozlu kadın; kadınlığını kaybetmiş, erkekleşmiş ve işe yaramaz gibi kelimelerle anlatılmaktadır. Cinsiyet kalıp yargıları zaman içinde değişmediği gibi, dünyanın çeşitli kültürlerinde de benzerlik göstermektedir.

Toplumsal Cinsiyet Rollerinin Kadın Sağlığına Etkisinde Ebelerin Rolü

Çağdaş tutuma göre kadın sağlığı, fetal dönemden başlayarak hayatın tüm evrelerinde hizmete erişimde en üst düzeye ulaşılmayı amaçlamaktadır. Ekonomik, sosyal ve kültürel nedenler çoğunlukla kadınları erkeklerle olan ilişkilerinde daha güçsüz kılmaktadır. Bu güçsüzlük, kadınları istenmeyen cinsel ilişki, istenmeyen gebelik, cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve şiddete karşı kendilerini koruyamamalarına sebep olabilmektedir (Akın ve Demirel 2003, Coşkun ve Özdilek 2012). Ebeler, toplumla ve bireylerle sürekli etkileşim halindedir. Yaşam biçimleri ve bireye yaklaşımlarıyla toplumda iyi birer rol model olup, iyi örnekler temsil ederler. Cinsiyeti nedeniyle de ebe ve hemşireler kadının yaşadığı sağlık sorunlarının azaltılmasında ve engellenmesinde önemli role sahiptirler. Kadının yaşadığı üreme sağlığı sorunlarının engellenmesinde ve azaltılmasında sağlık ekibi içerisinde yer alan ebelerin rolü büyüktür. Çünkü ebeler kadınların sağlığını korumak, geliştirmek ve hastalıkları önlemek için yaşam dönemleri boyunca kadınlara sürekli olarak sağlık hizmeti sunan bir meslek grubudur. Yapılan çalışmalar kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolü gelişiminde anne babayı rol model aldığını göstermektedir. Bu nedenle anne-babanın bilinçlendirilmesi önem teşkil etmektedir. Bu konuda bireylere toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi bakış açısını kazandırma konusunda ebe ve hemşirelere önemli görevler düşmektedir. Bu ebeliğin temel amaçlarından olan bireyin, ailenin ve toplumun sağlıkla alakalı ihtiyaç duyduğu konularda eğitim ve danışmanlık hizmetin bir gereğidir. Ayrıca ebelerin kendilerinin de toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi bakış açısına sahip olmaları, hem ebelerin hizmet verdiği bireylerin eşitlikçi bakış açısına sahip olmalarına hem de bir kadın mesleği olan ebeliğin güçlenmesi yönünden yol gösterici olacaktır (Aydın ve ark. 2016).

Ebeler kadın sağlığı yaklaşımı ile ilgili rolleri, kadın sağlığını geliştirmek için: gebelik öncesi danışmanlık, gebelik öncesi ve gebelikte bağışıklama, sağlıklı beslenme, düzenli egzersiz yapma, düzenli beslenme, sağlıklı çevre ve içme suyu temini gibi uygulamaları, kadın sağlığını korumak için madde kullanımını önlemek, gebelik öncesi ve sırasında teratojenlerden uzak durma, kanserlerde erken tanı ve tarama programları gibi uygulamalar, hastalık halinde iyileştirme çerçevesinde akut hastalık süresince tedaviyi uygulama ve bakım sağlama, gebelik komplikasyonları süresince kadına bakım verme işlemini, sağlığı yeniden sürdürmek için, hastalık tedavi edildikten sonra komplikasyon gelişimini ya da hastalığın tekrarını önleme gibi uygulamaları yapmaktır (Coşkun ve Özdilek 2012).

Ülkemizde toplumsal cinsiyet ayrımcılığının önlenmesinde uygulayıcı rol üstlenen ebelere düşen görevler ise; toplumsal cinsiyet ayrımcılığının ve temel nedenlerinin farkında olmak, geleneksel uygulamalar, kültürel faktörler, hangi cinsiyetin hangi konularda dezavantajlı olduğu konularında bilinçli olmak, savunuculuk ve sektörlerarası işbirliği ile konunun çözümüne yardımcı olmak, sağlık hizmeti sunan kişilerin asla ayrımcı uygulamalarda bulunmaması ve ayrımcılık yapan meslektaşlarını uyarmak ve aile içi şiddetin önlenmesinde rol almaktır (Akın 2007, Coşkun ve Özdilek 2012).

KAYNAKLAR

- Akın, A. (2007) Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı ve Sağlık, Toplum Hekimliği Bülteni, 26 (2), 1-9.
- Akın A., & Demirel S. (2003). Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Sağlığa Etkileri. C.Ü.Tıp Fakültesi Dergisi, Özel eki; 25(4):73-82.
- Coşkun A., & Özdilek R. (2012). Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği: Sağlığa Yansıması ve Kadın Sağlığı Hemşiresinin Rolü, Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi 2012;9 (3): 30-39.
- Eryılmaz, S. (2020). Toplumsal Cinsiyet Rolü ve Kadın Sağlığı. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 1(1), 5-13.
- Sezgin D. (2015). Toplumsal Cinsiyet Perspektifinde Sağlık ve Tıbbileştirme, Sosyoloji Araştırmaları Dergisi / Journal of Sociological Research, Cilt / Volume 18 Sayı / Number 1 (Nisan/April 2015) : (153-186).
- Şimşek H. Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi: Türkiye Örneği. DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi 2011, 25(2): 119 – 126
- Terzioğlu, F., Taşkın, L. (2008). Kadının Toplumsal Cinsiyet Rolünün Liderlik Davranışlarına ve Hemşirelik Mesleğine Yansımaları. C. Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi. 12 (2),62-67.
- Zeybekoğlu Dündar, Ö. (2102). Toplumsal Cinsiyet Rollerininin Televizyon Reklamlarına Yansıması. ETHOS, Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar, 5 (1), 121- 136.